(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει του τίτλου V της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση)

ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ 2003/319/ΚΕΠΠΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 8ης Μαΐου 2003

για τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εφαρμογή της συμφωνίας της Λουσάκα για την κατάπαυση του πυρός και για την ειρηνευτική διαδικασία στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (ΛΔΚ) και σχετικά με την κατάργηση της κοινής θέσης 2002/203/ΚΕΠΠΑ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 15,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρεί ότι η επίτευξη μόνιμης ειρήνης στη ΛΔΚ προϋποθέτει τη σύναψη ειρήνης μέσω διαπραγματεύσεων, η οποία θα είναι δίκαιη για όλα τα μέρη, με σεβασμό της εδαφικής ακεραιότητας και της εθνικής κυριαρχίας της ΛΔΚ, καθώς και με σεβασμό των δημοκρατικών αρχών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλα τα κράτη της περιοχής, καθώς και των αρχών της καλής γειτονίας και της μη ανάμειξης στις εσωτερικές υποθέσεις, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα ασφαλείας της ΛΔΚ και των γειτονικών της χωρών.

(2) Η συμφωνία της Λουσάκα για την κατάπαυση του πυρός υπογράφηκε, στις 19 Ιουλίου 1999, από τη ΛΔΚ, την Αγκόλα, τη Ναμίμπια, τη Ρουάντα, την Ουγκάντα, τη Ζιμπάμπουε και, αργότερα, από το «κίνημα για την απελευθέρωση του Κονγκό» και τον «συνασπισμό του Κονγκό για τη Δημοκρατία». Στη συνέχεια, υπογράφηκαν, στις 30 Ιουλίου 2002, η συμφωνία της Πρετόρια, ανάμεσα στη ΛΔΚ και τη Ρουάντα, στις 6 Σεπτεμβρίου 2002, η συμφωνία της Λουάντα, ανάμεσα στη ΛΔΚ και την Ουγκάντα και, τέλος, στις 17 Δεκεμβρίου 2002 και στις 6 Μαρτίου 2003 υπογράφηκαν, αντίστοιχα, οι συμφωνίες της Πρετόρια στο πλαίσιο του ενδοκονγκολέζικου διαλόγου.

(3) Στις 15 Δεκεμβρίου 2001, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λάκεν επανέλαβε την πλήρη υποστήριξή του στη συμφωνία της Λουσάκα για την κατάπαυση του πυρός.

(4) Το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών εξέδωσε τις αποφάσεις 1234 (1999), 1258 (1999), 1291 (2000), 1304 (2000), 1332 (2000), 1341 (2001), 1355 (2001) και 1376 (2001), 1399 (2002), 1417 (2002), 1445 (2002), 1457 (2002) και 1468 (2003).

(5) Η κοινή θέση 2002/203/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2002, σχετικά με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εφαρμογή της συμφωνίας της Λουσάκα για την κατάπαυση του πυρός και για την ειρηνευτική διαδικασία στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό [1] θα πρέπει να καταργηθεί,

ΥΙΟΘΕΤΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ:

Άρθρο 1

Ο στόχος της παρούσας κοινής θέσης είναι να στηρίξει την εφαρμογή της συμφωνίας της Λουσάκα για την κατάπαυση του πυρός καθώς και των διαφόρων ειρηνευτικών συμφωνιών, τόσο εσωτερικών όσο και διεθνών, που επιτεύχθηκαν το 2002 και στις 6 Μαρτίου 2003, όπως και των σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και την εφαρμογή της συνολικής ειρηνευτικής διαδικασίας που βρίσκεται υπό εξέλιξη στη ΛΔΚ.

Άρθρο 2

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα στηρίξει τη δράση των Ηνωμένων Εθνών και της Αφρικανικής Ένωσης για την ενίσχυση της εφαρμογής της συμφωνίας της Λουσάκα για την κατάπαυση του πυρός, της συμφωνίας της Πρετόρια (Ιούλιος 2002), της συμφωνίας της Λουάντα (Σεπτέμβριος 2002) και των συμφωνιών της Πρετόρια στο πλαίσιο του ενδοκονγκολέζικου διαλόγου (Δεκέμβριος 2002 και Μάρτιος 2003, αντίστοιχα), καθώς και των σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας, και θα συνεργασθεί στενά με τους οργανισμούς αυτούς και με άλλους εμπλεκόμενους φορείς της διεθνούς κοινότητας στο πλαίσιο της υλοποίησης της παρούσας κοινής θέσης.

Άρθρο 3

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εξακολουθήσει να εργάζεται για την αυστηρή τήρηση της κατάπαυσης του πυρός μεταξύ των υπογραφόντων τη συμφωνία της Λουσάκα και, για το σκοπό αυτό, θα εξακολουθήσει να προσφέρει τη στήριξή της στην αποστολή του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (MONUC) και στην κοινή στρατιωτική επιτροπή (ΚΣΕ). Υπενθυμίζοντας ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει απαιτήσει την αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων από τη ΛΔΚ, κατόπιν των συμφωνιών της Πρετόρια (Ιούλιος 2002) και της Λουάντα (Σεπτέμβριος 2002), η ΕΕ θα ζητήσει την πλήρη αποχώρηση όλων των ξένων στρατευμάτων από τη ΛΔΚ, σύμφωνα με τη συμφωνία της Λουσάκα, τις συμφωνίες της Πρετόρια και της Λουάντα και των συνακόλουθων αποφάσεων, καθώς και των σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας, υπό την αρμόζουσα επίβλεψη της MONUC.

[1] ΕΕ L 68 της 12.3.2003, σ. 1.

Άρθρο 4

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρεί ότι οι ειρηνευτικές συμφωνίες μεταξύ της ΛΔΚ και της Ρουάντα (Ιούλιος 2002) και μεταξύ της ΛΔΚ και της Ουγκάντα (Σεπτέμβριος 2002) συνιστούν μείζον βήμα προς την εξομάλυνση των σχέσεων μεταξύ των υπογραφόντων και την αποκατάσταση σταθερής ειρήνης στην Περιοχή των Μεγάλων Λιμνών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρεί ότι η πλήρης εφαρμογή των συμφωνιών αυτών είναι απολύτως απαραίτητη και ότι τούτο θα πρέπει να γίνει με το ίδιο εποικοδομητικό πνεύμα που οδήγησε στις συνολικές συμφωνίες και θα απευθύνει έκκληση σε όλα τα μέρη να μη στηρίζουν τοπικές ομάδες που αντιτίθενται στις συμφωνίες αυτές.

Άρθρο 5

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα επιδιώξει την ταχεία εφαρμογή της διαδικασίας αφοπλισμού, αποστράτευσης, επαναπατρισμού, επανεγκατάστασης και επανένταξης (DDRRR) των μαχητών των ένοπλων ομάδων, έχοντας κατά νου τη διάκριση που πρέπει να γίνεται μεταξύ ξένων και κονγκολέζικων ομάδων, όπως προβλέπεται στις συμφωνίες της Λουσάκα και της Πρετόρια και αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο για την αποκατάσταση της ειρήνης στην περιοχή. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα υπενθυμίσει ότι η υλοποίηση της διαδικασίας αυτής πρέπει να έχει εκούσιο χαρακτήρα, με τη συνεργασία όλων των υπογραφόντων της συμφωνίας της Λουσάκα, και πρέπει να υποστηριχθεί με συντονισμένη δράση από τη διεθνή κοινότητα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα στηρίξει τη δράση της MONUC, του μηχανισμού εξακρίβωσης από τρίτο μέρος και της ΚΣΕ, όπως προβλέπεται από τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, από τη συμφωνία της Λουσάκα και τη συμφωνία της Πρετόρια (Ιούλιος 2002). Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα στηρίξει περαιτέρω τη διαδικασία αφοπλισμού, αποστράτευσης, επαναπατρισμού, επανεγκατάστασης και επανένταξης με κατάλληλα μέτρα, και ιδίως με τη στήριξη του πολυεθνικού προγράμματος αποστράτευσης και επανένταξης (MDRP) για την Περιοχή των Μεγάλων Λιμνών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα στηρίξει τα διαβήματα της κυβέρνησης της ΛΔΚ, προκειμένου να συνεργασθεί με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για τη Ρουάντα, και θα την καλέσει να εξακολουθήσει στην ίδια κατεύθυνση.

Άρθρο 6

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιβεβαιώνει ότι θα στηρίξει τη συνολική και χωρίς αποκλεισμούς συμφωνία για τη μεταβατική περίοδο στη ΛΔΚ, που υπογράφηκε στην Πρετόρια στις 17 Δεκεμβρίου 2002, καθώς και τη συμφωνία της Πρετόρια της 6ης Μαρτίου 2003 για τη σύσταση της μεταβατικής περιόδου και το μνημόνιο για την ασφάλεια και το στρατό, στα πλαίσια του ενδοκονγκολέζικου διαλόγου. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα καλέσει τα υπογράφοντα μέρη να εφαρμόσουν με καλή πίστη τις διατάξεις των συμφωνιών αυτών και να συνεργασθούν για τη συγκρότηση εθνικής μεταβατικής κυβέρνησης από την οποία δεν θα αποκλείεται κανένα μέρος και η οποία θα έχει την ευθύνη να κυβερνήσει τη ΛΔΚ μέχρι τις πρώτες δημοκρατικές εκλογές ενόψει της ταχείας, πλήρους αποκατάστασης της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, που αποτελεί ουσιαστική εγγύηση για τη βιώσιμη και ισότιμη ανάπτυξη της χώρας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα είναι έτοιμη να στηρίξει την εφαρμογή των συμφωνιών αυτών. Η ΕΕ θα στηρίξει ανεπιφύλακτα τον ειδικό απεσταλμένο του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για τον ενδοκονγκολέζικο διάλογο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση επαναβεβαιώνει τη βούλησή της να στηρίξει τη μεταβατική περίοδο, ευθύς ως συγκροτηθούν τα θεσμικά της πλαίσια, με σχέδια που θα αποσκοπούν ιδίως στην προώθηση της βοήθειας προς τον λαό, στην ενίσχυση των κρατικών διαρθρώσεων και την οικονομική ανοικοδόμηση της χώρας, καθώς και με σχέδια DDRRR. Στη συνάρτηση αυτή, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα υπογραμμίσει τη σημασία της προσχώρησης στις συμφωνίες μεταξύ της ΛΔΚ και τους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, και ιδίως τη συμφωνία για το μηχανισμό μείωσης της φτώχειας και οικονομικής αύξησης (PRGF) μεταξύ της κυβέρνησης της ΛΔΚ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

Άρθρο 7

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα απευθύνει έκκληση να σταματήσει αμέσως η ένοπλη σύγκρουση και η βία σε όλα τα μέρη της ΛΔΚ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση καταδικάζει εντονότατα τις φρικαλεότητες που διαπράχθηκαν πρόσφατα στα ανατολικά της χώρας, και ιδίως στην περιοχή των Ιτούρι. Οι υπεύθυνοι πρέπει να παραπεμφθούν στη δικαιοσύνη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση υπενθυμίζει ότι το καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου της Ρώμης ισχύει για όλες τις πράξεις γενοκτονίας, τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και τα εγκλήματα πολέμου που διαπράττονται στο έδαφος της ΛΔΚ μετά την έναρξη ισχύος του καταστατικού αυτού (1η Ιουλίου 2002). Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα ζητήσει επιμόνως την πλήρη αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων από την περιοχή των Ιτούρι, καθώς και αυξημένα σχέδια DDRRR, την πλήρη εφαρμογή της εντολής της MONUC και προσπάθειες για την οικοδόμηση της ειρήνης, τα οποία έχουν ζωτική σημασία για την επίτευξη κάποιου βαθμού σταθερότητας στους Ιτούρι και τους Κιβού. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα απευθύνει έκκληση σε όλες τις ομάδες στην περιοχή των Ιτούρι να θέσουν τέρμα στις εκεί συγκρούσεις, και σε όλα τα μέρη να συνεργασθούν πλήρως για τη συγκρότηση της ειρηνευτικής επιτροπής για τους Ιτούρι (IPC). Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα καλέσει επίσης τις ομάδες εκείνες της περιοχής που δεν έχουν δώσει ακόμα την υποστήριξή τους, να ενταχθούν στην IPC. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πιστεύει ότι η IPC έχει περισσότερες πιθανότητες να επιτύχει συμφωνία εάν έχει ανεξάρτητο προεδρείο και εφόσον υπάρξει πλήρης αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα καλέσει τις κυβερνήσεις της ΛΔΚ, της Ρουάντα και της Ουγκάντα να χρησιμοποιήσουν όλη τους την επιρροή προκειμένου να σταματήσουν οι εντάσεις και να προσπαθήσουν να εξασφαλίσουν ότι υφίστανται οι προϋποθέσεις στην περιοχή των Ιτούρι που θα επιτρέψουν την επιτυχή εφαρμογή της συμφωνίας της Λουάντα (Σεπτέμβριος 2002). Η Ευρωπαϊκή Ένωση σημειώνει την πρόσφατη τροποποίηση της συμφωνίας της Λουάντα για τον σκοπό αυτό, που έγινε στο Νταρ ελ Σαλάμ, τον Φεβρουάριο 2003, και, σύμφωνα με την απόφαση 1468/2003 του ΣΑΜΕ, θα καλέσει την κυβέρνηση της Ουγκάντα να τηρήσει τη δέσμευσή της για απόσυρση των στρατευμάτων της χωρίς άλλη καθυστέρηση.

Άρθρο 8

Η Ευρωπαϊκή Ένωση καταδικάζει την παράνομη εκμετάλλευση φυσικών πόρων, που αποτελεί μια από τις αιτίες και τις συνέπειες του τετραετούς πολέμου, καθώς και παράγοντα που υποδαυλίζει παρατεταμένες συγκρούσεις, σύμφωνα με την πρόσφατη έκθεση της ομάδας εμπειρογνωμόνων του ΟΗΕ για την παράνομη εκμετάλλευση φυσικών πόρων και άλλων πηγών πλούτου της ΛΔΚ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση καλεί όλα τα κράτη να εξαγάγουν τα ενδεικνυόμενα συμπεράσματα από τα πορίσματα της ομάδας εμπειρογνωμόνων και καλεί όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση στηρίζει τη δράση που συμφωνήθηκε με την απόφαση 1457 (2003) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, η οποία θα πρέπει να συμβάλει στον τερματισμό αυτού του είδους της εκμετάλλευσης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πρόθυμη να συνεργασθεί με την ομάδα εμπειρογνωμόνων προκειμένου να εκπληρώσει την καινούργια της εντολή.

Άρθρο 9

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εξασφαλίσει, έχοντας κατά νου τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 6, εύλογη αναπτυξιακή και ανθρωπιστική βοήθεια στη ΛΔΚ και θα προσφέρει τη στήριξή της στη μεταβατική κυβέρνηση για την ανασυγκρότηση και την ανάπτυξη της χώρας, εξασφαλίζοντας ότι από τη στήριξη αυτή επωφελούνται όλος ο κονγκολέζικος λαός και όλες οι περιοχές της ΛΔΚ, και ότι η στήριξη αυτή συμβάλλει δυναμικά και προληπτικά στη διαδικασία ειρήνευσης, προωθώντας την αποκατάσταση του κράτους του Κονγκό, τη χρηστή διακυβέρνηση, τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης και το σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Το Συμβούλιο σημειώνει την πρόθεση της Επιτροπής να συνεχίσει τις προσπάθειές της για την επίτευξη των προαναφερόμενων στόχων.

Άρθρο 10

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, στο πλαίσιο της συνεργασίας της με τις χώρες της περιοχής που εμπλέκονται στην κρίση του Κονγκό, θα λάβει υπόψη τις προσπάθειες που αυτές καταβάλλουν για την εφαρμογή των συμφωνιών για την κατάπαυση του πυρός και την ειρήνη, καθώς και των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, που αναφέρονται στο άρθρο 2.

Άρθρο 11

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εξακολουθήσει να στηρίζει την ειρηνευτική διαδικασία στο Μπουρούντι, βάσει της συμφωνίας της Αρούσα, η επιτυχία της οποίας συνδέεται με την επίλυση της κρίσης στο Κονγκό και η οποία θα μπορούσε από μόνη της να προωθήσει την ειρήνη και τη σταθερότητα στην Περιοχή των Μεγάλων Λιμνών. Εν προκειμένω, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα υποστηρίξει τη σύγκληση διεθνούς διάσκεψης για την ειρήνη, την ασφάλεια, τη δημοκρατία και την ανάπτυξη στην Περιοχή των Μεγάλων Λιμνών, μόλις το επιτρέψει η εξέλιξη της ειρηνευτικής διαδικασίας στη Λουσάκα και την Αρούσα και το αποφασίσουν οι ενδιαφερόμενες χώρες.

Άρθρο 12

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διατηρεί το δικαίωμα τροποποίησης ή ακύρωσης κάθε δραστηριότητας η οποία αποσκοπεί στη στήριξη της εφαρμογής της συμφωνίας της Λουσάκα για την κατάπαυση του πυρός και των συνακόλουθων συμφωνιών, εάν τα μέρη των συμφωνιών αυτών δεν τηρούν τους όρους τους.

Άρθρο 13

Η κοινή θέση 2002/203/ΚΕΠΠΑ καταργείται.

Άρθρο 14

Η εφαρμογή της παρούσας κοινής θέσης θα παρακολουθείται τακτικά, κυρίως προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι εξελίξεις στην ειρηνευτική διαδικασία στη ΛΔΚ.

Άρθρο 15

Η παρούσα κοινή θέση παράγει αποτελέσματα από την ημέρα που υιοθετείται. Αναθεωρείται βάσει των εξελίξεων στην περιοχή. Εν πάση περιπτώσει, νέα απόφαση θα ληφθεί πριν από τις 8 Μαΐου 2004.

Άρθρο 16

Η παρούσα κοινή θέση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες, 8 Μαΐου 2003.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ